

Гарбузюк Т.В. Інклюзивна освіта у світлі проблем гуманізму / Т.В. Гарбузюк, І.А. Мурсамітова // Збірник за матеріалами VIII Всеукр. науково-практичної конференції з міжнародною участю: Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу. – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – 2020. – С.38-40.

Стаття присвячена теоретичному аспекту впровадження інклюзивної освіти в Україні. Характерною особливістю сьогодення є реконструювання системи спеціальної освіти на гуманістичних засадах, створення в країні альтернативних моделей психолого-педагогічної підтримки, механізмів для вільного вибору форм навчання дітей з особливими освітніми потребами. У статті зазначені основні принципи інклюзивної школи. Також, визначені чинники, які необхідно враховувати для ефективного розвитку інклюзивної освіти в Україні.

***Ключові слова:** інклюзивна освіта; інтеграція; адаптація; діти з особливими потребами; психофізичний розвиток.*

Гарбузюк Т.В., викладач дисциплін музичного циклу
ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»,
Мурсамітова І.А., викладач дисциплін музичного циклу
ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»,
м. Лисичанськ.

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА У СВІТЛІ ПРОБЛЕМ ГУМАНІЗМУ

Проблема виховання молодого покоління — одна із найбільш актуальних у сучасній педагогічній науці. Збільшення кількості дітей з особливими освітніми проблемами потребує перебудови навчання й виховання. Сучасна модель інклюзивної освіти – це надання допомоги всім дітям, які мають особливості психофізичного розвитку.

Ідея інклюзії в освіті не нова, вона існувала в українському суспільстві завжди. Ще в середині ХХ століття видатний педагог - мислитель В.О. Сухомлинський звертав увагу громадськості на ідеї гуманізації освіти. В умовах гуманізації виховання Василь Олександрович по новому осмислив суть взаємин колективу і кожного вихованця, окресливши принципи їх взаємозалежностей, особливо тоді, коли особистість психофізично

відрізняється від інших. Саме тут і проявляються закладені педагогом принципи гуманного ставлення один до одного, що у свою чергу дозволяє гармонізувати взаємини в дитячому співтоваристві. Інклюзивне навчання в учнівському колективі, який закликав виховувати В.О.Сухомлинський, передбачає створення освітнього середовища, яке б відповідало потребам і можливостям кожної дитини, незалежно від особливостей її психофізичного розвитку [1, с. 20].

Проблемам аномалій розвитку психіки особистості присвячені роботи Л. Виготського, Б. Зейгарник, Б. Братусь, В. Лебединського, М. Власової, М. Певзнер, Г. Сухаревої, А. Личко і багатьох інших, які затверджують індивідуальний гуманістичний підхід у навчанні дітей з обмеженнями життєдіяльності.

Поширення в Україні процесу інклюзивного навчання дітей з обмеженими можливостями реалізує доступ до одержання освіти в загальноосвітньому закладі за місцем проживання та створення необхідних умов для успішного навчання для всіх без виключення дітей, незалежно від їх індивідуальних особливостей, психічних та фізичних можливостей. Пріоритетними напрямками впровадження інноваційних технологій у навчання дітей з особливими потребами є сприяння соціальному, емоційному та когнітивному розвитку кожної дитини з тим, щоб вона відчувала себе неповторним, повноцінним учасником суспільного життя.

Участь у різних формах спільної діяльності дає дітям змогу всебічно досліджувати, обговорювати питання й проблеми, висловлювати конструктивну критику, робити помилки, вчитися слухати думку іншої людини, інтегрувати нові знання з попередніми та узагальнювати свої ідеї [2, с. 13].

Кожна дитина неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Мета Нової української школи – допомогти розкрити та розвинути таланти кожної дитини, в тому числі дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти [3, с. 28]. Успіх у створенні інклюзивного середовища можна констатувати тоді, коли у ньому приймають всіх дітей, цінують їх за їхні унікальні риси та надають можливості для навчання й діяльності в різний спосіб залежно від індивідуальних потреб і цілей.

Завдання вчителя - надати допомогу кожному учню з особливими потребами в побудові індивідуальної траєкторії освіти, що співвідноситься з загальноприйнятими здобутками людства і спрямованою на їх природоування. Ставлення суспільства до «особливої» дитини є певним мірилом його цивілізованості. Для того, щоб дитина нормально розвивалася і добре себе почувала, батьки та навчальний заклад повинні стати для неї однією великою

сім'єю. Тому обов'язковим елементом навчання тут є «співтворчість» викладачів, батьків і учнів.

Взаєморозуміння, взаємоповага і взаємодія - три складових успіху соціальної інтеграції. Розвиток інклюзивної освіти – процес складний, багатогранний, зачіпає наукові, методологічні і адміністративні ресурси. Сучасне суспільство неможливе без надання прав і свобод кожній окремій людині, забезпечення їй необхідних гарантій безпеки і рівноправ'я.

Література

1. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А. А. Колупаєва. — К. : Самміт-Книга, 2009. — 272 с. **2.** Концептуальні аспекти інклюзивної освіти. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навч.-метод. посіб. / [А. А. Колупаєва, Ю. М. Найда, Н. З. Софій та ін.]; за заг. ред. Л. І. Даниленко. – К., 2007. – С. 128. **3.** Гоцко Г.І. Особливості організації освітнього процесу в умовах реалізації основних засад інклюзивного навчання / Г.І. Гоцко // Інклюзивне навчання в Новій українській школі: Матеріали міжнародної науковопрактичної конференції «Інклюзивне навчання в Новій українській школі» / Інститут спеціальної педагогіки НАПН України; – Київ: Інтерсервіс, 2018. – С. 28-30.